

INFORMACJE DLA WNIOSKODAWCÓW*

Możliwy zakres projektów:

- **wzmocnienie kapitału społecznego w tym podnoszenie wiedzy w zakresie ochrony środowiska i klimatu, a także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych**
- przykłady:

- poszerzenie oferty świetlic wiejskich, obiektów sportowych oraz innych miejsc spotkań mieszkańców, w tym działania aktywizujące dzieci i młodzież, kobiety, seniorów, długotrwale bezrobotnych, osoby wykluczone społecznie,
- zapewnienie animatorów,
- promocja oferty kulturalnej, edukacyjnej, integracyjnej wśród mieszkańców,
- wsparcie różnego typu dla organizacji pozarządowych lub pomoc w ich utworzeniu, w tym zakup strojów, instrumentów, broni lub innych niezbędnych/potrzebnych przedmiotów i urządzeń,
- organizacja spotkań integracyjnych dla mieszkańców,
- organizacja szkoleń, warsztatów zwiększających kwalifikacje lub umiejętności mieszkańców lub aktywizujących grupy defaworyzowane na rynku pracy,
- organizacja konkursów,
- organizacja projektów edukacyjnych, w tym proekologicznych, w tym związanych ze zmianami klimatu, ochroną walorów przyrodniczo-krajobrazowych
- działania promocyjne/kampanie dotyczące środowiska i jego ochrony, OZE, zmian klimatu i niskiej emisji, zagrożonych siedlisk, gatunków roślin i zwierząt
- działania edukacyjne, promocyjne, integracyjne związane ze zdrowym trybem życia – rajdy, wycieczki, zawody rowerowe, piesze, kajakowe, nordic-walking, narty biegowe, zdrowe odżywianie, żywność ekologiczna itp.
- projekty aktywizujące mieszkańców, osoby defaworyzowane na rynku pracy, wykluczone społecznie
- wsparcie dla osób starszych, samotnych i innych wymagających opieki (np. zapewnienie opiekunek),
- poprawa dostępu do Internetu,
- umożliwienie kontaktów społecznych poprzez poprawę dostępności miejsc spotkań mieszkańców lub innych pełniących funkcje społeczne/publiczne, w tym zagospodarowanie terenu,
- działania związane z tworzeniem/rozwojem wsi tematycznych

➤ **zachowanie dziedzictwa lokalnego**

• przykłady:

- prowadzenie badań związanych z dziedzictwem lokalnym,
- kultywowanie, podtrzymywanie lokalnych tradycji, obrzędów, gwary, zwyczajów,
- kultywowanie, podtrzymywanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła,
- remont, adaptacja, tworzenie, wyposażenie izb pamięci, muzeów, sal ekspozycyjnych, witryn,
- remont, adaptacja, tworzenie, wyposażenie obiektów związanych z promocją lokalnych produktów i usług wykorzystujących lokalne zasoby,
- remont, renowacja zabytków wpisanych do rejestru lub ewidencji zabytków,
- tworzenie ścieżek edukacyjnych,
- wsparcie działalności artystycznej, lokalnych twórców, artystów
- wsparcie produktów lokalnych zachowujących lokalne dziedzictwo,
- digitalizacja różnego typu materiałów związanych z dziedzictwem lokalnym

➤ **ogólnodostępna, niekomercyjna infrastruktura turystyczna, rekreacyjna i kulturalna**

• przykłady:

- prowadzenie ścieżek rowerowych,
- prowadzenie szlaków, tras turystycznych pieszych, kajakowych, konnych, nordic walking,
- zagospodarowanie miejsc odpoczynku, mała architektura, wieże widokowe, punkty widokowe,
- zagospodarowanie zbiorników wodnych i rzek (utworzenie plaży, kąpieliska, budowa pomostów, przystani),
- odtwarzanie, remont małych zbiorników wodnych (np. ppoż, stawków) i ich zagospodarowanie,
- oznakowanie atrakcji turystycznych, tablice informacyjne, punkty informacyjne,
- zagospodarowanie terenu na cele turystyczne, rekreacyjne lub kulturalne,
- budowa siłowni zewnętrznych, placów zabaw,
- urządzenie, zagospodarowywanie parków i innych miejsc zieleni, skwerów,
- budowa, przebudowa, remont amfiteatrów, scen zewnętrznych,
- budowa, przebudowa, remont, wyposażenie świetlic wiejskich i innych miejsc spotkań mieszkańców,
- budowa, przebudowa, remont, wyposażenie obiektów sportowych (boisk, boisk wielofunkcyjnych, kortów, bieżni itp.)

➤ **promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów i usług lokalnych**

• przykłady:

- promocja turystyczna (publikacje, foldery, ulotki, strony www, filmy, pamiątki itp.)
- marka turystyczna, produkt turystyczny, kompleksowa oferta turystyczna, pakiety ,
- utworzenie bazy informacji turystycznej,
- promocja atrakcji turystycznych,
- promocja produktów lokalnych,
- promocja przedsiębiorców, terenów inwestycyjnych,
- utworzenie bazy informacji, forum lokalnych produktów i usług,
- promocja wydarzeń kulturalnych, sportowych, integracyjnych, edukacyjnych,
- promocja artystów, twórców, zespołów, grup,
- organizacja imprez, wydarzeń promocyjnych,
- kampania promocyjna obszaru.

UWAGA: wyłączone imprezy cykliczne (np. dożynki), za wyjątkiem wydarzenia inicjującego cykl wydarzeń lub specyficznego dla danej LGD (musi być ujęte w LSR)

➤ **rozwój przedsiębiorczości**

- zakładanie działalności gospodarczej lub rozwój istniejącej działalności poprzez stworzenie nowych miejsc pracy,
- dywersyfikacja źródeł dochodu,
- tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych będących przedsiębiorstwami spożywczymi, w których jest prowadzona działalność w zakresie produkcji, przetwarzania lub dystrybucji żywności pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego lub wprowadzania tej żywności na rynek, przy czym podstawą działalności jest przetwarzanie,
- rozwój bazy noclegowej, gastronomicznej, usług turystycznych, agroturystyki,
- rozwój branż przewidzianych w LSR,
- zakładanie spółdzielni socjalnych,
- podnoszenie kompetencji osób realizujących powyższe operacje poprzez szkolenia, warsztaty, kursy, wyjazdy studyjne w celu zwiększenia kwalifikacji lub nabywania nowych umiejętności

➤ **wspieranie współpracy między podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą** (co najmniej 2 podmioty)

- tworzenie lub funkcjonowanie sieci współpracy podmiotów lokalnych w ramach:

- krótkich łańcuchów dostaw (np. żywnościowych),
- świadczenia usług turystycznych,
- rozwijania rynków zbytu produktów i usług lokalnych

➤ **rozwój rynków zbytu produktów i usług lokalnych, z wyłączeniem targowisk**

- promocja,
- działania marketingowe,
- działania związane z wprowadzaniem na rynek produktów i usług lokalnych,
- podnoszenie jakości produktów i usług lokalnych, w tym opartych na lokalnych zasobach przyrodniczych lub kulturowych, związanych z tradycyjnymi sektorami gospodarki

➤ **budowy lub przebudowy publicznych dróg gminnych lub powiatowych,**

- które umożliwiają połączenie obiektów użyteczności publicznej, w których świadczone są usługi społeczne, zdrowotne, opiekuńczo-wychowawcze lub edukacyjne dla ludności lokalnej, z siecią dróg publicznych lub skracają dystans lub czas dojazdu do tych obiektów

WAŻNE:

- koszty kwalifikowane operacji nie mogą być współfinansowane z innych środków publicznych,
- operacja realizowana max. w 2 etapach, nie dłużej niż 2 lata od dnia zawarcia umowy do złożenia wniosku płatność,
- realizacja inwestycji na obszarze LSR (wyjątek – liniowy obiekt budowlany),
- inwestycja musi być realizowana na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością wnioskodawcy lub posiada on **udokumentowane** prawo do dysponowania nieruchomością **na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy** przez okres **realizacji operacji + 3 lata zachowania trwałości projektu** (od momentu wypłaty refundacji), za wyjątkiem rozpoczynających działalność gospodarczą (2 lata zachowanie trwałości),
- koszty są kwalifikowane od dnia zawarcia umowy, za wyjątkiem kosztów ogólnych.

Kto może być wnioskodawcą/beneficjentem:

➤ **osoba fizyczna**

- obywatel państwa członkowskiego UE,
- pełnoletnia,
- zamieszkała na obszarze objętym LSR (gdy nie prowadzi działalności gospodarczej),
- wykonująca działalność gospodarczą na obszarze LSR (adres firmy na obszarze LSR)

➤ **osoba prawna** (gminy, powiaty, stowarzyszenia, fundacje, kościoły, związki wyznaniowe, kółka rolnicze, ośrodki kultury, spółdzielnie itp.)

- jej siedziba lub oddział musi znajdować się na obszarze LSR

➤ **jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną (sformalizowane grupy nie posiadające osobowości prawnej – np. koła gospodyń wiejskich, LZS, koła wędkarskie, łowieckie)**

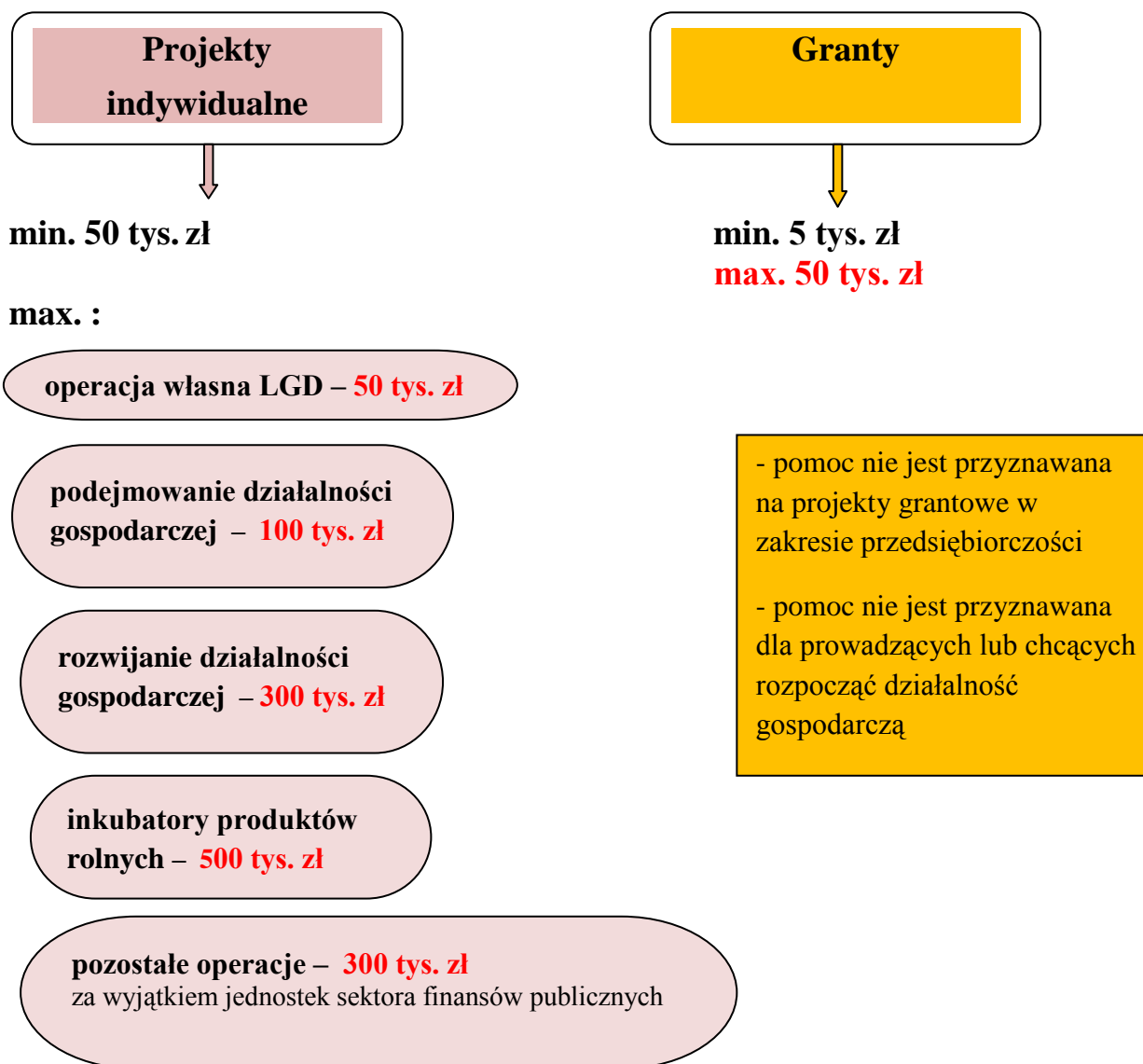
- siedziba lub oddział na obszarze LSR

WAŻNE:

- dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą – tylko mikro albo małe przedsiębiorstwo może być beneficjentem,
- każdy podmiot musi mieć nadany numer identyfikacyjny (ewidencja producentów, ewidencja gospodarstw rolnych oraz wniosków o przyznanie płatności).

Rodzaje projektów i limit pomocy:

Limit pomocy w latach 2014-2020 na jednego wnioskodawcę

300 tys. zł

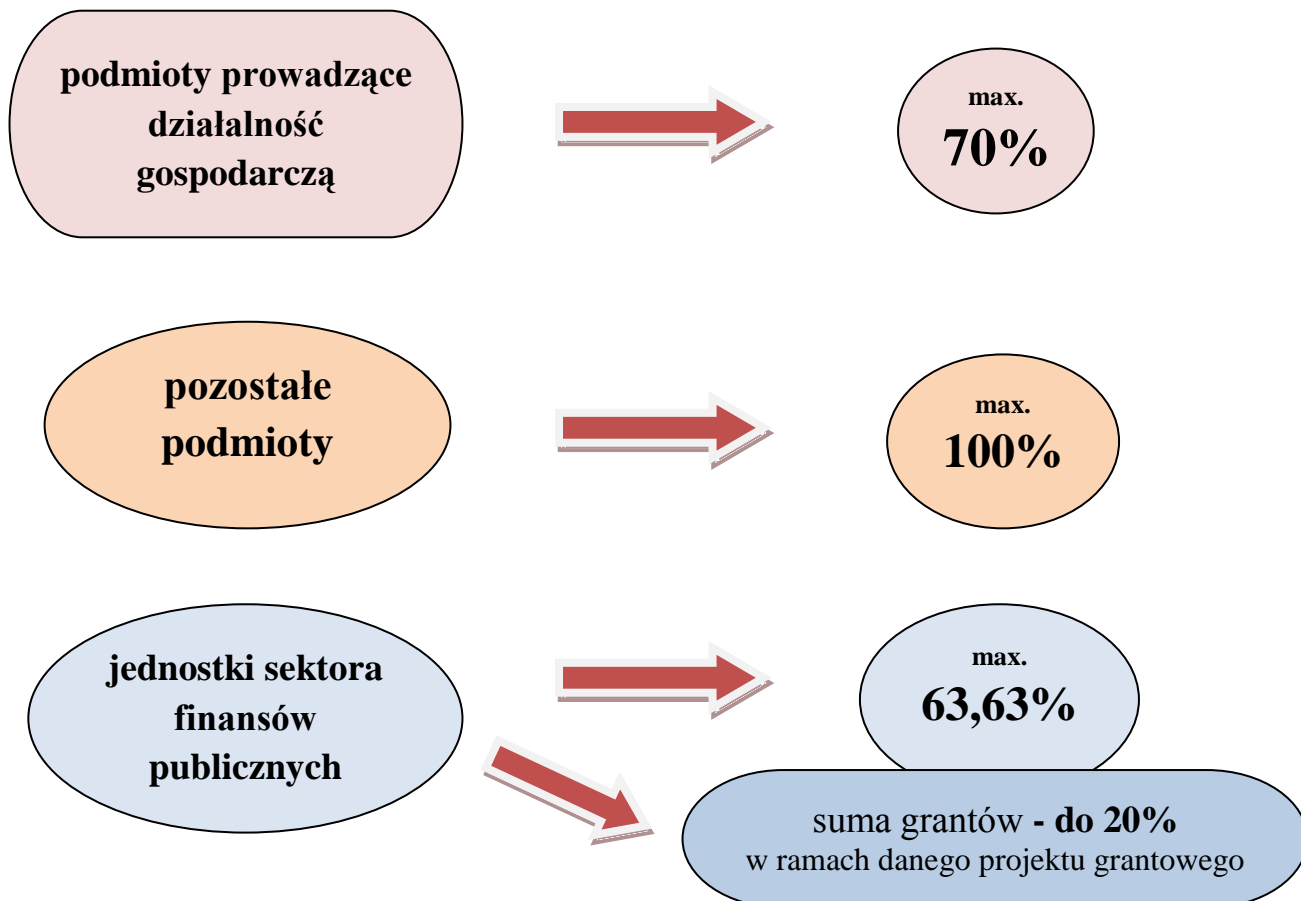
**100 tys.
na grantobiorcę**

za wyjątkiem:

- wnioskodawcy, który tworzy lub rozwija inkubator – 500 tys. zł,
- LGD i jednostki sektora finansów publicznych

Poziom pomocy (będzie określony w LSR):

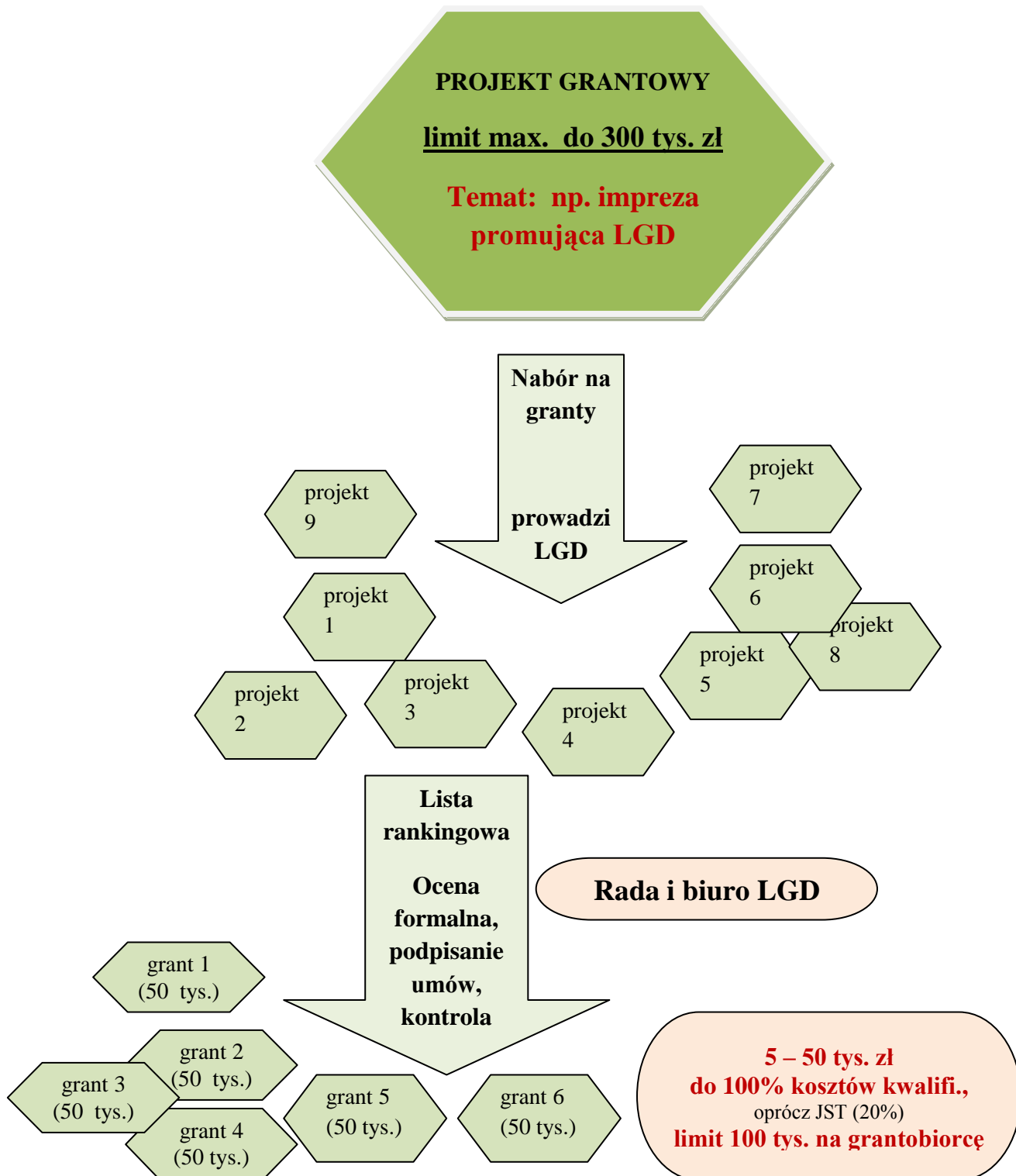
- koszty ogólne do 10% kosztów kwalifikowalnych,
- koszty zakupu środków transportu do 30% kosztów kwalifikowalnych pomniejszonych o koszty ogólne.

Koszty kwalifikowalne:

- zakup robót budowlanych lub usług,
- zakup lub rozwój oprogramowania, patentów, licencji itp.,
- najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,
- zakup **nowych** maszyn lub wyposażenia, wyjątek – eksponaty,
- zakup środków transportu, za wyjątkiem samochodu osobowego do 8 osób,
- zakup materiałów i innych rzeczy niezbędnych,
- wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy związanych z pracą pracowników beneficjenta,
- podatek VAT, jeżeli wnioskodawca nie może go odzyskać,
- praca własna, koszty ogólne.

PROJEKTY GRANTOWE

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

podejmowanie działalności gospodarczej

do 100 tys. zł

- podmiot nie może podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników w **pełnym zakresie**, chyba, że będzie produkował art. spożywcze lub napoje,
- co najmniej 2 lata przed dniem złożenia wniosku nie prowadził działalności gospodarczej
- utworzenie miejsca pracy lub samozatrudnienie przez 2 lata,
- wsparcie jednorazowe, ale ryczałt (70% i 30% po realizacji zgodnie z biznesplanem)

rozwijanie działalności gospodarczej

do 300 tys. zł

- mikro lub małe przedsiębiorstwo,
- wsparcie jednorazowe albo co najmniej 2 lata przed dniem złożenia wniosku podmiot nie otrzymał pomocy na podjęcie działalności gospodarczej,
- utworzenie miejsca pracy i utrzymanie go przez 3 lata, za wyjątkiem kwot pomocy do 25 tys. zł,
- refundacja (do 70% kosztów kwalifikowalnych),
- biznesplan

tworzenie lub rozwój inkubatorów

do 500 tys. zł

- dotyczy inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych będących przedsiębiorstwami spożywczymi,
- podmiot nie otrzymał pomocy na podjęcie działalności lub rozwój działalności gospodarczej jako produkcja art. spożywczych lub napojów,
- korzystanie z infrastruktury inkubatora przez podmioty inne niż ubiegający się o przyznanie pomocy.
- biznesplan

Podnoszenie kompetencji osób realizujących powyższe operacje

- podmiot ubiega się jednocześnie o podnoszenie kompetencji i powyższe działania związane z przedsiębiorczością

Ważne:

- pomoc nie przysługuje m.in. na: **działalność usługową wspomagającą rolnictwo** i następującą po zbiorach oraz przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków, gospodarkę magazynową i inne kosztochłonne (górnictwo, hutnictwo itp.)